

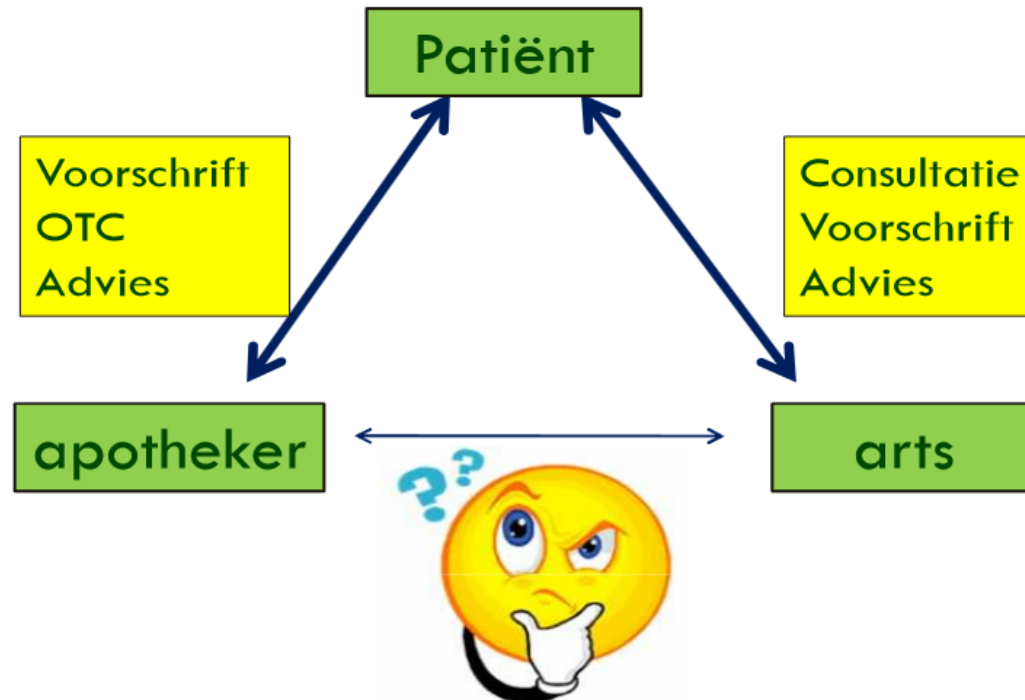
Medisch Farmaceutisch Overleg (MFO)

Dr Peter Dieleman
Domus Medica

Medisch Farmaceutisch Overleg

MFO of 'Medisch Farmaceutisch Overleg' is een gestructureerd lokaal overleg (lokaal project) tussen artsen en apothekers (gemeente, LOK, kring...). Tijdens dit overleg wordt de samenwerking gestimuleerd met als doel de zorg te verbeteren voor de patiënt.

Medisch Farmaceutisch Overleg

MFO of 'Medisch Farmaceutisch Overleg' is een gestructureerd lokaal overleg (lokaal project) tussen artsen en apothekers (gemeente, LOK, kring...). Tijdens dit overleg wordt de samenwerking gestimuleerd met als doel de zorg te verbeteren voor de patiënt.

De focus binnen het MFO ligt op:

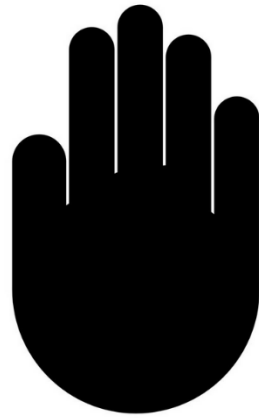
- **het rationeel voorschrijven van geneesmiddelen**
- **het zorgvuldig afleveren van geneesmiddelen**
- **het veilig gebruik van geneesmiddelen**

Troeven van een MFO

1. Verbeteren van de communicatie arts/apotheker
2. Automatisch geaccrediteerd
3. Kan zeer lokaal georganiseerd worden (vb als LOK), ook online
4. Financiële tegemoetkoming

Wie heeft reeds een MFO gevolgd ?

RAISE **YOUR** HAND

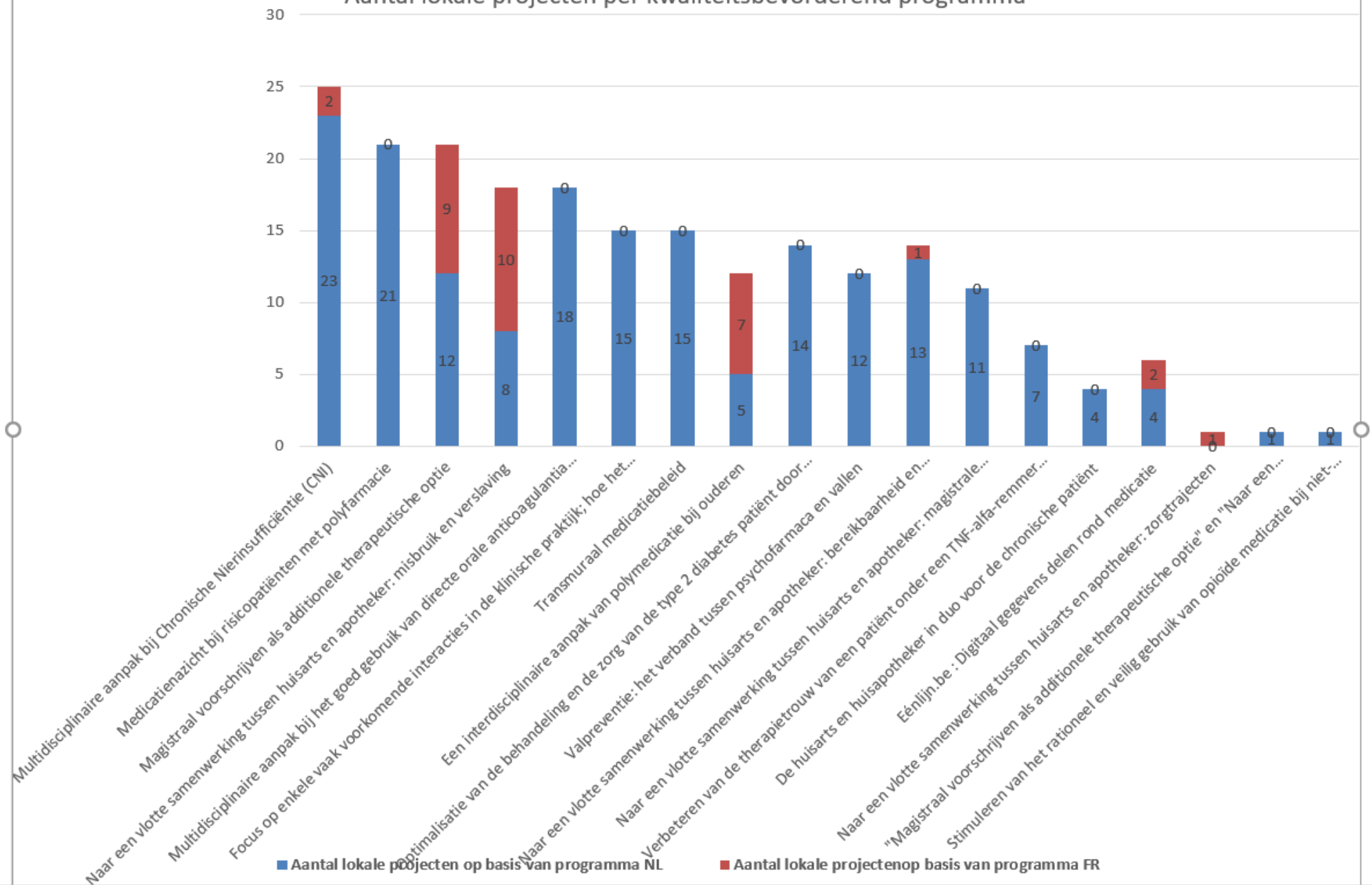
[Thema's](#)[Hoe begin ik eraan](#)[Ondersteuning](#)[Train the Trainer](#)[Over ons](#)**Medisch-Farmaceutisch Overleg**

Welkom op onze website!

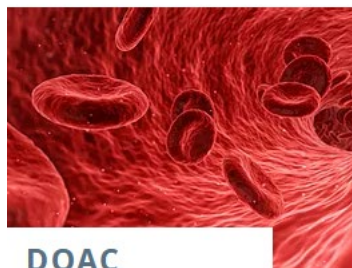
De huisartsenvereniging **Domus Medica** en de **Vlaamse beroepsverenigingen van apothekers** geloven sterk in de meerwaarde van het Medisch Farmaceutisch Overleg (MFO). Om hun leden beter te informeren over de mogelijkheden van het MFO en de kwaliteit hiervan te verbeteren werd deze website ontwikkeld.

Aantal lokale projecten per kwaliteitsbevorderend programma

KAVA/DOMUS

DOAC

Veilig gebruik van directe orale anticoagulantia

goedkeuring april '17
(in herziening)

CNI

Multidisciplinaire aanpak van chronische nierinsufficiëntie

goedkeuring april '17
(in herziening)

DIABETES

Betere omkadering van diabetes type 2 in de 1e lijn.

goedkeuring januari '18
(in herziening)

TNF-REMMERS

Betere begeleiding van patiënten op TNF-remmers

goedkeuring januari '18
(in herziening)

OPIOÏDEN

Zorgvuldig gebruik van opioïden in de 1e lijn

goedkeuring mei '18
(up-to-date)

ANTIBIOTICA

Veilig minder antibiotica gebruiken

goedkeuring oktober '18
(up-to-date)

Nieuwe goedgekeurde programma's !!!

FARMACO-VIGILANTIE

Omgaan met bijwerkingen
en RMA-materiaal

goedkeuring oktober '20
(up-to-date)

LIPIDEN-MANAGEMENT

Lipidenmanagement in de
eerste lijn

goedkeuring oktober '20
(up-to-date)

OSTEOPOROSE

Optimalisatie van de
ostoeoporose behandeling

goedkeuring mei '20
(up-to-date)

VACCINATIE

Verhogen van de
vaccinatiegraad bij griep en
pneumokokken

In de steigers

PSYCHIATRI -SCHE PATIËNT

Betere omkadering van de
psychiatrische patiënt

- **Astma**
- **Jicht**

Communicatie over Indicatie en over Nierfunctie

Opdracht:

- **Bespreek in uw groepje wat u vindt van onderstaande stelling. Welke argumenten voor, welke argumenten tegen kan u bedenken. Bespreek de moeilijkheden (praktijkvoering, software, e-health...) die er zijn om informatie uit te wisselen, en probeer een oplossing hiervoor te bedenken. Bespreek hoe en via welke kanalen u in de toekomst met elkaar kan communiceren of overleggen.**

Stelling

- **Artsen die de nierfunctie van een patiënt hebben bepaald, zouden verplicht moeten worden om een afwijkende uitslag (e-GFR lager dan 50) aan de apotheker van de patiënt te verstrekken. Elke nieuwe meting van de nierfunctie zou bij de huisarts de professionele reflex moeten opwekken om de apotheker in te lichten (met name bij verslechtering of bij normalisatie van de nierfunctie) zodat die steeds over actuele informatie beschikt.**

Communicatie over Indicatie en over Nierfunctie

Opdracht:

- **Bespreek in uw groepje wat u vindt van onderstaande stelling. Welke argumenten voor, welke argumenten tegen kan u bedenken. Bespreek de moeilijkheden (praktijkvoering, software, e-health...) die er zijn om informatie uit te wisselen, en probeer een oplossing hiervoor te bedenken. Bespreek hoe en via welke kanalen u in de toekomst met elkaar kan communiceren of overleggen.**

Stelling

- **Artsen die de nierfunctie van een patiënt hebben bepaald, zouden verplicht moeten worden om een afwijkende uitslag (e-GFR lager dan 50) aan de apotheker van de patiënt te verstrekken. Elke nieuwe meting van de nierfunctie zou bij de huisarts de professionele reflex moeten opwekken om de apotheker in te lichten (met name bij verslechtering of bij normalisatie van de nierfunctie) zodat die steeds over actuele informatie beschikt.**

Casus Diabetes Mellitus

Casus:

- Werner (42 jaar, BMI 26,2 , eGFR 81 ml/min) is buschauffeur, en komt op consultatie om de labo-resultaten te bespreken. Zijn HbA1c is onvoldoende gedaald (8,2 %) , ondanks leefstijlaanpassing, en maximale metformine-dosering (3 x 850 mg). Hij heeft geen cardiovasculaire voorgeschiedenis.
Je besluit om een tweede (oraal) antidiabeticum voor te schrijven.

Werkvraag

- Welk geneesmiddel schrijf je voor
- Tot welke geneesmiddelengroep behoort dit.
Wat is daarvan het werkingsmechanisme.
Wat zijn de relevante nevenwerkingen.
- Motiveer uw keuze (argumenten: CV veiligheid, risico op hypoglycemie, overgewicht, kostprijs ...)

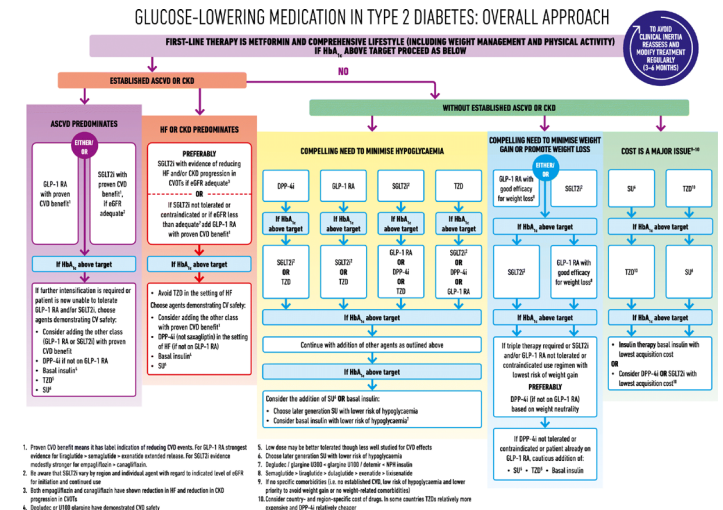
Casus Diabetes Mellitus

Casus:

- Werner (42 jaar, BMI 26,2 , eGFR 81 ml/min) is buschauffeur, en komt op consultatie om de labo-resultaten te bespreken. Zijn HbA1c is onvoldoende gedaald (8,2 %) , ondanks leefstijlaanpassing, en maximale metformine-dosering (3 x 850 mg). Hij heeft geen cardiovasculaire voorgeschiedenis. Je besluit om een tweede (oraal) antidiabeticum voor te schrijven.

Werkvraag

- Welk geneesmiddel schrijf je voor
- Tot welke geneesmiddelengroep behoort dit.
- Wat is daarvan het werkingsmechanisme.
- Wat zijn de relevante nevenwerkingen.
- Motiveer uw keuze (argumenten: CV veiligheid, risico op hypoglycemie, overgewicht, kostprijs ...)

Interacties DOAC

Casus

- **Willy, 77 jaar jong, komt in de apotheek met een voorschrift voor Sporanox[®] 100 mg, een doosje van 60 tabletten, ter behandeling van schimmelnagel. De dokter heeft gezegd dat het zeker twee maanden moet worden ingenomen. Uit de software blijkt dat dit een interactie geeft met Xarelto[®], die Willy nu al enkele maanden inneemt.**

Welke actie onderneem je?

- 1. Je levert beide geneesmiddelen af.**
- 2. Je contacteert de arts om te vragen om Sporanox[®] te vervangen door terbinafine.**
- 3. Je zegt dat Willy gedurende de behandeling met Sporanox[®] moet stoppen met Xarelto[®].**
- 4. Je zegt tegen Willy dat hij tijdens de behandeling met Sporanox[®] maar een halve tablet Xarelto[®] mag nemen in plaats van een volledige tablet**

Interacties DOAC

Geneesmiddel	Interactiemechanisme		Rivaroxaban Xarelto®
Atorvastatin	P-gp competitie/ CYP3A4 inhibitie		Geen effect
Digoxin	P-gp competitie		Geen effect
Verapamil	P-gp competitie/ zwakke CYP3A4 inhibitie		Mineur effect (Voorzichtigheid geboden als CrCl 15-50 ml/min)
Diltiazem	P-gp competitie/ zwakke CYP3A4 inhibitie		Mineur effect (Voorzichtigheid geboden als CrCl 15-50 ml/min)
Kinidine	P-gp competitie		+50 %
Amiodarone	P-gp competitie		Mineur effect (Voorzichtigheid geboden als CrCl 15-50 ml/min)
Itraconazole; voriconazole; posaconazole;	P-gp en BCRP competitie/ CYP3A4 inhibitie		tot +160 %
Fluconazole	Matige CYP3A4 inhibitie		+42 % (wanneer systemisch wordt toegediend)
Cyclosporine; tacrolimus	P-gp competitie		+ 50 %
Clarithromycine; erythromycin	P-gp competitie / CYP3A4 inhibitie		+ 30-54 %

Rood – contra-indicatie; oranje – reduceer dosis; geel – overweeg dosis reductie bij aanwezigheid van andere gele factor;

Bron: EHRA

Train-the-trainer

Voor het begeleiden van een MFO maakt u best gebruik van een getrainde moderator. Niet alleen om de avond in goede banen te leiden, maar ook om inhoudelijke vragen te beantwoorden. U kan een **externe moderator inhuren** ([klik hier](#)) of zelf één van onze **geaccrediteerde *train-the-trainer* opleidingen** volgen.

Tijdens deze opleidingen wordt u inhoudelijk voorbereid, telkens in functie van het gekozen onderwerp. We laten steeds een specialist (arts of apotheker) ter zake aan het woord en de ondersteunende materialen worden toelicht. Daarnaast geven we praktische en concrete tips om succesvol een lokaal MFO-project op te zetten.

Na deze train-the-trainer opleiding bent u een **erkende moderator** dus in staat om zelf een MFO-project te organiseren of moderator te zijn in andere regio's.

Subsidie RIZIV

Startgeld
€ 500

Bestemd voor de logistieke
kosten en voorbereiding.

=> *Stuur aanvraag op naar
mfo-cmp@riziv.fgov.be*

Moderator
€ 500*

Bestemd voor de
moderator(en) te betalen

=> *Duid aan op de aanvraag
'ik maak gebruik van een
animator'*

Verslag
€ 750

Bestemd voor het opmaken
van het verslag

=> *Stuur het verslag op naar
mfo-cmp@riziv.fgov.be*

Evaluatie
€ 750

Bestemd voor de evaluatie van
het kwaliteit bevorderend traject

=> *Stuur het verslag op naar
mfo-cmp@riziv.fgov.be*

Leidt een goed FTO tot beter voorschrijven?

Mariëtta Eimers, Angelie van der Aalst, Ben Pelzer, Martina Teichert, Hans de Wit

Inleiding

Het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) heeft als missie het bevorderen van de wetenschappelijk onderbouwde beroepsuit-

Samenvatting

Eimers M, Van der Aalst A, Pelzer B, Teichert M, De Wit H. Leidt een goed FTO tot beter voorschrijven? Huisarts Wet 2008;51:340-5.

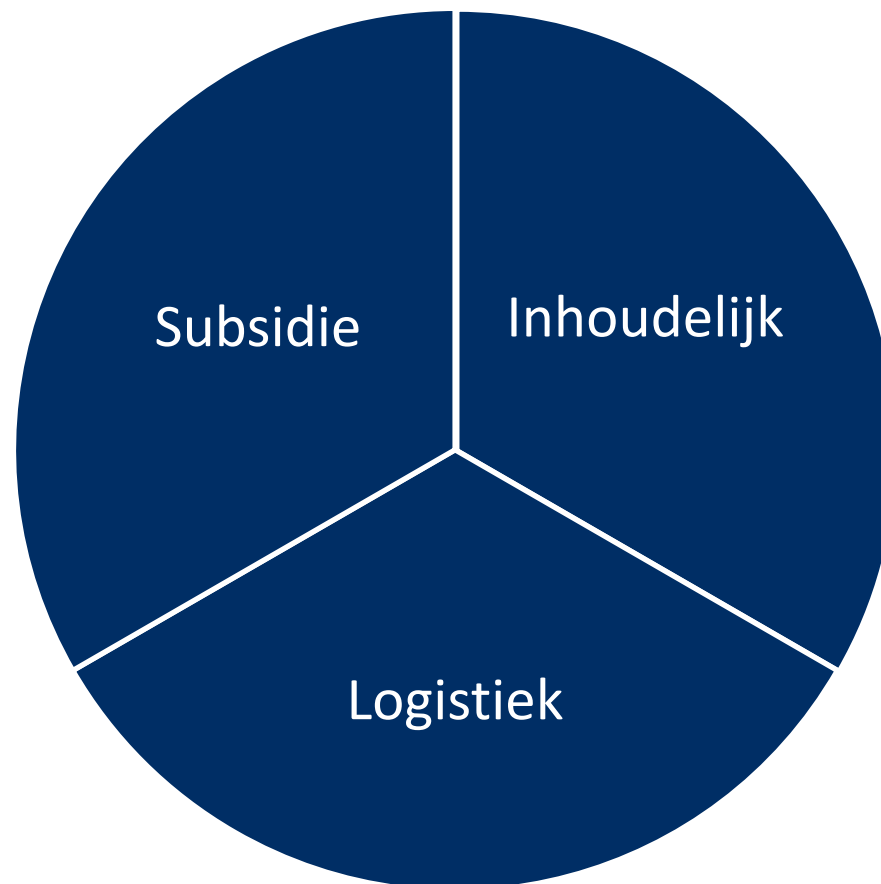
Inleiding We onderzochten of de kwaliteit van voorschrijven van huisartsen samenhangt met de kwaliteit van het farmacotherapieoverleg (FTO) waaraan deze huisartsen deelnemen.

Methode Als maat voor de kwaliteit van voorschrijven gebruiken we negen voorschrijfindicatoren die ontwikkeld zijn door DGV, Nederlands instituut voor verantwoord medicijngebruik. Deze voorschrijfindicatoren zijn gebaseerd op de prescriptierichtlijnen van de NHG-Standaarden. De kwaliteit van voorschrijven maten we met behulp van apotheekgegevens die verzameld zijn door

oefening. Voor dit doel ontwikkelt het NHG onder meer standaarden. Elke NHG-Standaard richt zich op een bepaalde aandoening, klacht of risicofactor en doet duidelijke uitspraken over wat wel en niet goed medisch handelen is. Uit de tweede Nationale Studie blijkt dat voorschrijfrichtlijnen van de NHG-Standaarden door huisartsen in gemiddeld 68% van de gevallen worden gevolgd. Niet elke NHG-Standaard wordt even goed gevolgd. Daarnaast bestaat er ook een grote variatie tussen huisartsen: de ene houdt zich vaker aan de standaarden dan de andere.¹

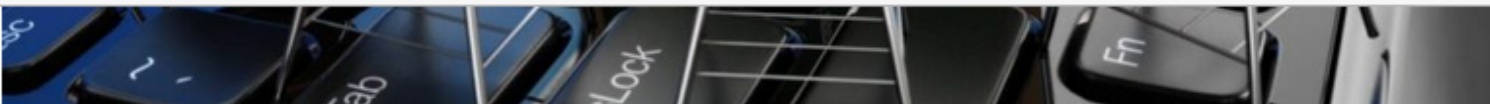
Het farmacotherapieoverleg (FTO) is een van de manieren om de kwaliteit van voorschrijven te beïnvloeden.² Of het FTO ook leidt tot een verbetering van het voorschrijfgedrag zal mede afhankelijk zijn van de kwaliteit ervan. Een goed FTO kenmerkt zich door een regelmatig en gestructureerd overleg, waarbij de deelnemers door middel van terugkoppeling inzicht krijgen in hun voorschrijfgedrag en waarbij concrete farmacotherapeutische afspraken worden gemaakt.³ Bijna alle huisartsen en apothekers in Nederland

Begeleiding van A tot Z

Silas.rydant@meduca.be
03 280 15 12

Gert.merckx@domusmedica.be
03 425 76 76

11/03 & 22/04

Hoe begin ik aan het organiseren van een MFO?

Wat is een MFO en hoe begin ik er aan? Welke ondersteuning is er allemaal? Deze en vele andere praktische vragen worden beantwoord in de interactieve sessie van een uurtje. Deelname is gratis!

[MEER INFO](#)

18/03 & 06/05

Hoe organiseer ik een leuke, interactieve en digitale MFO?

In deze digitale sessie leert u hoe u een digitaal MFO kan organiseren en modereren. Aan de hand van praktische tips bent u voorbereid om zelf een leuk en interactief MFO te organiseren!

[MEER INFO](#)

Gratis geaccrediteerde train-the-trainers!

Mogelijke onderwerpen

Enkel financiering bij onderwerpen op basis van een door RIZIV erkend 'kwaliteit bevorderend programma'.

<https://www.riziv.fgov.be/nl/themas/zorgkwaliteit/geneesmiddelen/medisch-farmaceutisch-overleg/Paginas/goedgekeurde-kwaliteitsbevorderende-programma.aspx>

wat we beter samen doen, wat we samen beter doen

Huisarts en apotheker zijn een geknipte tandem om naadloze zorg af te leveren

Samen staan we in voor een kwaliteitsvolle zorg voor de patiënt, en met name bij het optimaliseren van het medicatiebeleid

Binnen het MFO als structureel proces kan dit prima geconcretiseerd worden

Kennis van elkaar, communicatie met elkaar, versterken van elkaar

Bedankt voor uw aandacht.

